

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона праці в АПК

Освітня програма Агрономія

Спеціалізація (за наявності) Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
протокол №1
від “29” серпня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Охорона праці в АПК
Викладач	Карбівська Уляна Миронівна
Контактний телефон	(0342)59-61-72
E-mail викладача	uliana.karbivska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	2/4
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очно – кожного понеділка, дистанційно – через е-мейл та месенджер – щоденно у робочі години

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна "Охорона праці в АПК" спрямована на формування у студентів знань, умінь і навичок, найважливіших для забезпечення безпечних та здорових умов праці в умовах сільського господарства. Основна увага приділяється правовим, організаційним і технічним аспектам охорони праці, особливостям виробничих процесів в АПК, ідентифікації ризиків, профілактиці нещасних випадків і професійних захворювань. Також розглядаються питання підтримки нормативно-правових актів, забезпечення техногенної та екологічної безпеки, використання засобів індивідуального та колективного захисту.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Охорона праці в АПК як наукова та навчальна дисципліна має на меті вивчення та формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у АПК.

Цілі курсу:

- Загальні принципи та законодавчу базу охорони праці.
- Особливості виробничих умов і ризиків у галузях АПК.
- Методи ідентифікації та мінімізації ризиків.
- Оцінка впливу шкідливих і небезпечних факторів на працівників.
- Системи управління охороною праці на підприємствах АПК.

Завдяки вивченню дисципліни студенти отримують знання, які дозволяють ефективно організувати безпечну діяльність на виробництві, сприяти збереженню життя та здоров'я працівників, а також впроваджувати сучасні підходи до створення безпечних умов праці в агропромисловому комплексі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав

і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації.

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

СК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання:

ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

5. Організація навчальної дисципліни			
Обсяг навчальної дисципліни – 90 годин			
Загальна кількість			
16			
14			
60			
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Норматив на/вибіркова
4	201 Агрономія	2	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Вступ. Правові та організаційні питання охорони праці в галузі АПК. Міжнародний досвід у сфері охорони праці в АПК.	2		5
Тема 2. Права і обов'язки з охорони праці керівника підприємства, головних спеціалістів.	2		5
Тема 3. Система управління охороною праці в галузі АПК.	2		7
Тема 4. Аналіз травматизму в сільському господарстві. Розслідування нещасних випадків.	2	2	6
Тема 5. Санітарно-гігієнічні умови праці в АПК. Проблеми гігієни праці та виробничої санітарії в АПК.	2	2	5
Тема 6. Безпека праці при роботі з пестицидами і	2	2	6

мінеральними добривами.			
Тема 7. Порядок атестації робочих місць на відповідність нормативним актам про охорону праці.	2	2	7
Тема 8. Пожежна безпека в агропромисловому виробництві.		2	6
Тема 9. Засоби індивідуального та колективного захисту.		2	6
Тема 10. Розробка заходів з охорони праці на підприємствах АПК.	2	2	7

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів отримує під час проведення практичних занять; 50 балів отримує за складання залік.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкові письмові роботи виконуються у формі контрольної роботи. Контрольні роботи складаються з 5 завдань різного рівня складності. Кожне з завдань оцінюється максимально 10 балами.
Практичні заняття	Робота на практичних заняттях оцінюється за наступними критеріями: - опрацювання проблемних питань та їх усне обговорення в дискусійній формі (доповнення, відповіді на запитання викладача, висловлювання своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань, тощо) - 3 бали; - виступ із доповіддю на питання, яке визначене планом практичного завдання - 4 бали (за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню); - якщо при виступі проявлена ґрунтовна підготовка, висловлюється власна точка зору щодо означеної проблеми, яка підкріплюється відповідною аргументацією, використовується попередньо розроблена презентація, подані правильні відповіді на уточнюючі запитання викладача та студентів - 5 балів. Таким чином участь в роботі практичних занять може забезпечити отримання до 5 балів за одне заняття.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав студент. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що регламентовані в університеті.

	Форма контролю – залік.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Політика дисципліни "Охорона праці в АПК" передбачає дотримання правил поведінки аспірантів і викладачів, передбачених Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №11, від 28 листопада 2021 року).
Відвідування занять	Студенти зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
Неформальна освіта	Сертифікат про проходження курсу (Udemy, Prometheus, Coursera, DAAD), зміст якого частково або повністю відповідає змісту дисципліни дає можливість замінити або доповнити підсумковий тестовий контроль згідно з «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (наказ ректора №672 від 24.11.2022).
8.Рекомендована література	
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 374 с. 2. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: загальні вимоги. Навчальний посібник. К.: «Основа». 2011. 551 с. 3. Шудренко І. В. Охорона праці в галузі : навч. посіб. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 136 с. 4. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. Львів: Тріада плюс, 2010. 648 с. 5. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. Львів: «Тріада плюс», 2011. 436 с. 6. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: загальні вимоги. Навчальний посібник. К.: «Основа». 2011. 551 с. 7. Охорона праці в галузях сільського господарства: Навч. Посіб./І.П. Осадчук, М.М. Сакун, П.І. Осадчук, Т.В. Столярова: Одеськ.держ.аграр.ун./Каф.безпеки. Одеса: «Видавництво Барбашин», 2007. 480 с. 	

8. Охорони праці в галузях сільського господарства: Навчально-методичний комплекс. Навчальний посібник для підготовки спеціалістів ступеня «магістр» для всіх напрямків підготовки /М.М.Сакун, І.В.Москалюк, О.О.Атрашкова; А.М. Яковенко; за редакцією Сакуна М.М. Одеса: Видавництво «ВМВ», 2019. 458 с.

9. Закон України «Про охорону праці».

10. Кодекс законів про працю України.

11. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

12. Закон України «Про пожежну безпеку».

13. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

15. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

16. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».

19. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно обчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.

20. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151

Викладач

Уляна КАРБІВСЬКА